

MAJORAREA CAPITALULUI SOCIAL AL SOCIETĂȚILOR DESTINATE ACTIVITĂȚII COMERCIALE CU PARTICIPARE STRĂINĂ

Av. Oana TĂNĂSICĂ

Abstract

This article aims at treating the procedure and modalities to achieve the increase of the share capital of the companies intended for foreign trade activities, according to the provisions of Law no. 31/1990, which represents the common law in the field of commercial companies, a normative act that also applies to companies intended for foreign trade activities.

The share capital can be increased by two methods, each implying different procedures: increasing without new contributions and with new contributions respectively. Thus, the method of rising the capital without new contributions is achieved through self-financing, which implies the use of the internal resources of the company. As methods used, the increase of the registered capital without new contributions is made by clearing the receivables on the company with shares thereof, by incorporating the reserves and by incorporating the issue premiums or the profit.

The second method of rising the share capital through new contributions can also be performed in two ways, namely by issuing new shares or by increasing the nominal value of the existing shares. Whereas, in the situation of increasing the share capital by new contributions the wealth of the society is enriched, in the variant of the increase of the social capital without new contributions, this effect is lacking, since in this situation the process of the increase presupposes only simple accounting operations.

Keywords: *increase of share capital; foreign trade activities; rising the capital without new contributions; rising the share capital through new contributions*

Legea nr. 31/1990 reprezintă dreptul comun în materia societăților comerciale, indiferent de obiectul de activitate al entității. Acest act normativ se aplică și societăților destinate activității comerciale cu participare străină¹. Utilitatea măririi capitalului social al acestora poate fi determinată la un anumit moment de scopul asociaților de dezvoltare a activității societății sau de a înlătura unele dificultăți

---

¹ Ș. Mihăilă, A.D. Dumitrescu, *Drept comercial român*, Ed. C.H. Beck, București, 2013, p. 48-49.

financiare² ori necesitatea reevaluării patrimoniului societății. În plus, Legea nr. 31/1990 prin art. 10 prevede, de asemenea, că majorarea capitalului social al societății poate fi impusă de lege, atunci când, prin hotărâre a guvernului, se modifică plafonul minim al capitalului social³.

Legea nr. 31/1990 reglementează majorarea capitalului social în cazul societăților pe acțiuni și în cazul societăților cu răspundere limitată, în economia legii fiind acordat un spațiu larg majorării capitalului la nivelul societăților pe acțiuni⁴. Majorarea capitalului social determină modificarea actelor constitutive ale societății pentru reflectarea noilor aporturi ale asociaților și evidențierea titlurilor de participare noi, eliberate în schimbul acestor aporturi⁵. De asemenea, majorarea capitalului social comportă diferențieri după tipul aporturilor și modalitatea aleasă de realizare a operațiunii.

În privința aporturilor asociaților la capitalul social, îngrădirile legale aduse voinței asociaților în această materie sunt comune materiei constituirii societății conform art. 16 din Legea Societăților. Restricțiile privind aporturile în creanțe și prestațiile în muncă care privesc societățile pe acțiuni, constituite prin subscripție publică sau în comadită pe acțiuni, și societățile cu răspundere limitată, respectiv cele generale ce privesc toate tipurile de societăți, incidente la constituirea societăților, rămân aplicabile oricărei majorări de capital ulterioare. Normele legale în cauză privesc în fapt oricare aport, fiind aplicabile și la constituirea și la modificarea societăților. Doctrina a văzut uneori în această lipsă de diferențiere o regulă fundamentală, alături de cerința actului adițional modificator în forma legală, a materiei majorărilor de capital⁶.

Majorarea capitalului social implică două etape principale: adoptarea hotărârii de majorare a capitalului social și desfășurarea procedurii propriu-zise de majorare a capitalului social. Procedura efectivă de majorare a capitalului social trebuie realizată în termen de maxim un an de la data adoptării hotărârii adunării generale privind majorarea capitalului social, în caz contrar hotărârea adunării generale fiind lipsită de efect, în conformitate cu dispozițiile art. 219 din Legea Societăților.

Mărirea capitalului social se realizează conform dispozițiilor din Legea nr. 31/1990. În acest sens, potrivit dispozițiilor art. 204 din Lege, pentru mărirea capitalului social se cere să existe hotărârea adunării asociaților sau decizia consiliului de administrație, respectiv a directoratului, iar actul modificator, în

² Pentru societate, procurarea de fonduri financiare prin mărirea capitalului social este mai puțin împovărătoare decât împrumutul bancar sau emiterea de obligațiuni.

³ S.D. Cârpenaru, *Tratat de drept comercial român conform noului cod civil*, Ed. Universul Juridic, București, 2012, p. 241.

⁴ S. Angheni, *Drept Comercial. Profesioniștii – comercianți*, Ed. C.H. Beck, București, 2013, p. 232.

⁵ C. Gheorghe, *Societăți comerciale. Voința asociaților și voința socială*, Ed. All Beck, București, 2003, p. 203; *Idem*, *Drept comercial român*, Ed. C.H. Beck, București, 2013, p. 465.

⁶ *Ibidem*, p. 465; I. Băcanu, *Mărirea capitalului social al societăților comerciale*, Ed. Lumina Lex, București, 1994, p. 7.

forma cerută de lege, să fie menționat în registrul comerțului și publicat în Monitorul Oficial. Conform art. 115 din Legea nr. 31/1990, hotărârea privind majorarea capitalului social se ia în condițiile de cvorum prevăzute pentru adunarea generală extraordinară, cu o majoritate de cel puțin două treimi din drepturile de vot deținute de acționarii prezenți sau reprezentați. În baza dispozițiilor art. 221 din Legea nr. 31/1990, societatea cu răspundere limitată poate proceda la majorarea capitalului social, în modalitățile și din sursele prevăzute de art. 210 din lege. La societatea pe acțiuni, mărirea capitalului social se face conform dispozițiilor referitoare la constituirea societății, potrivit art. 212 din Lege. Potrivit legii, capitalul social nu va putea fi majorat și nu se va putea proceda la emiterea de noi acțiuni până când nu vor fi fost complet plătite cele din emisiunea precedentă potrivit art. 92 alin. (3) din Legea nr. 31/1990⁷.

Dispozițiile art. 210 din Legea nr. 31/1990 reglementează modalitățile și procedeele prin care se majorează capitalul social al societății. Astfel, „*capitalul social se poate mări prin emisiunea de acțiuni noi sau prin majorarea valorii nominale a acțiunilor existente în schimbul unor noi aporturi în numerar și/sau în natură*”. Acțiunile noi vor fi liberate prin încorporarea rezervelor, cu excepția celor legale, precum și a beneficiilor sau a primelor de emisiune, sau prin compensarea creanțelor lichide și exigibile asupra societății cu acțiuni ale acesteia.

Astfel, potrivit legii, dar și a doctrinei juridice⁸, capitalul social se poate majora prin două metode, fiecare în parte implicând procedee distincte. În acest sens, o metodă de majorare a capitalului social este reprezentată de majorarea fără noi aporturi care se realizează prin folosirea resurselor interne ale societății, respectiv prin autofinanțare. O a doua metodă o constituie majorarea capitalului social prin noi aporturi și se poate realiza prin două modalități, respectiv prin emiterea de acțiuni noi sau prin majorarea valorii nominale a acțiunilor existente.

Majorarea capitalului social fără noi aporturi

Capitalul social poate fi majorat și prin anumite operațiuni, fără noi aporturi. Așa cum s-a arătat în doctrina juridică, în cazul majorării capitalului social prin noi aporturi se îmbogățește patrimoniul societății cu anumite valori patrimoniale, iar în cazul majorării capitalului social fără noi aporturi acest efect lipsește, majorarea constând în simple operațiuni contabile⁹. În conformitate cu dispozițiile art. 210 alin. (2) din Legea nr. 31/1990, acțiunile noi pot fi liberate fie prin compensarea unor creanțe lichide și exigibile asupra societății cu acțiuni ale acesteia, fie prin prin încorporarea rezervelor, cu excepția rezervelor legale, precum și a beneficiilor sau

⁷ S.D. Cărpenaru, *op. cit.*, 2012, p. 241-242.

⁸ V. Nemeș, *Drept comercial*, Ed. Hamangiu, București, 2012, p. 156.

⁹ V. Nemeș, *op. cit.*, p. 158-159.

a primelor de emisiune¹⁰. În cazul acestor operațiuni, pentru majorarea capitalului social sunt folosite resursele interne ale societății¹¹.

a) *Majorarea capitalului social prin compensarea creanțelor asupra societății cu acțiuni ale acesteia* se face potrivit art. 210 alin. 2 din Legea nr. 31/1990. Metoda mai este denumită și mărirea capitalului social prin conversiune, procedeu constând în dobândirea de acțiuni în schimbul creanțelor societății. Practic, creditorii societății devin astfel acționari ai acesteia. Nu prezintă relevanță natura juridică a creanțelor, întrucât legea nu distinge între natura creanțelor convertite în acțiuni (creanțe garantate, chirografare). Dispozițiile legale nu fac deosebire nici raportat la persoana creditorilor, de unde rezultă că aceștia pot fi terții care se află în raporturi juridice cu societatea sau asociații care au împrumutat sau finanțat societatea¹². Mărirea capitalului social prin compensarea creanțelor asupra societății cu acțiuni ale acesteia se realizează printr-o operațiune contabilă de virare a unor sume de bani între conturile de pasiv ale societății¹³.

Aceleași reguli de majorare a capitalului social al societăților pe acțiuni, se aplică și societăților cu răspundere limitată întrucât se prevede în mod expres în art. 221 din Legea nr. 31/1990 că societatea cu răspundere limitată își poate majora capitalul social în modalitățile și din sursele prevăzute la art. 220, adică potrivit normelor specifice societăților pe acțiuni¹⁴.

Aportarea în sine, ca act juridic, reprezintă asumarea unei obligații față de societate. Este posibil ca și aportatorul să aibă o creanță certă, lichidă și exigibilă asupra societății astfel încât să opereze compensarea între părți. Dacă majorarea capitalului social se efectuează prin conversia datoriilor societății, operațiunea constă într-o încorporare în capital a pasivului extern, creditorii societății primind în compensație acțiuni ale societății în schimbul creanțelor¹⁵.

Liberarea de acțiuni în schimbul creanțelor se poate realiza doar prin acordul de voințe al creditorului, pentru care operațiunea juridică are efectele unei dări în plată, stingere a obligației prin altă prestație decât cea la care debitorul s-a obligat, și a voințelor asociaților, în cadrul legal, de majorare a capitalului social și liberare a acțiunilor în schimbul creanței în cauză. Doctrina a discutat și natura juridică a acestei modalități de convertire a datoriilor întrucât, dacă creanțele sunt calificate ca aporturi în natură, este necesară evaluarea acestor aporturi. Situația prezintă importanță și din punct de vedere al societății, în ceea ce privește stabilirea numărului de acțiuni acordate în schimb, dar și din perspectiva creditorului, fiindcă în situația în care societatea are activul net negativ acesta poate fi prejudiciat. În

¹⁰ S.D. Cărpenaru, *op. cit.*, 2012, p. 246-247.

¹¹ *Ibidem*, p. 247.

¹² V. Nemeș, *op. cit.*, p. 160.

¹³ S.D. Cărpenaru, *op. cit.*, 2012, p. 248.

¹⁴ V. Nemeș, *op. cit.*, p. 160.

¹⁵ I. Băcanu, *Capitalul social al societăților comerciale*, Ed. Lumina Lex, București, 1999, p. 362.

privința convertirii obligațiunilor, fracțiuni ale unui împrumut corporativ, în acțiuni, modalitățile de convertire sunt prevăzute în actul de emisiune a obligațiunilor¹⁶.

O nouanță importantă o comportă interdicția aportului de creanțe la societățile de capitaluri și se referă la cesiunea de creanță, la cedarea de creanțe asupra terților ca și contraprestație în schimbul acțiunilor emise de societate. Însă interdicția nu acoperă stingerea debitelor societății față de terți, inclusiv cele provenite din emiterea de obligațiuni (conversia obligațiunilor în acțiuni), prin distribuirea de acțiuni către aceștia. Această majorare de capital este una internă, este o operațiune contabilă între conturile societății. Nu există aporturi noi, ci o operațiune contabilă de compensare a datoriilor societății cu drepturile aferente acțiunilor emise în schimb¹⁷.

b) *Majorarea capitalului social prin încorporarea rezervelor.* Potrivit legii, acțiunile noi emise de societate pentru mărirea capitalului social pot fi liberate prin încorporarea rezervelor, cu excepția rezervelor legale. Pe cale de consecință, dintre cele trei categorii de rezerve ale societății, doar cele facultative și statutare pot constitui resurse pentru majorarea capitalului social¹⁸. Astfel, sumele de bani constituite ca rezerve sunt folosite pentru achitarea noilor acțiuni¹⁹.

Rezervele sunt reprezentate de anumite sume de bani obținute din profitul societății și au destinațiile prevăzute de lege. Rezervele sunt statutare, facultative și legale. *Rezervele statutare* se constituie în condițiile și cu destinația stabilită în actul constitutiv, din acestea putându-se acoperi acordarea de dividende în perioadele când nu se realizează beneficii, în timp ce *rezervele facultative* se constituie prin hotărâre a adunării generale a asociaților și au destinația dată de aceasta²⁰. *Rezervele legale*, în cazul societății pe acțiuni și societății cu răspundere limitată, se constituie în mod obligatoriu, prin preluarea din profitul societății în fiecare an a cel puțin 5%, până ce fondul atinge minim a cincea parte din capitalul social. Scopul acestor rezerve este acoperirea pierderilor din capitalul social în perioadele deficitare în activitatea societății²¹.

Operațiunea de majorare a capitalului social prin încorporarea rezervelor constă într-o operațiune contabilă de virare a unei sume din contul „rezerve” în contul „capital social”, prin care practic se scad rezervele și se crește în mod corespunzător capitalul social. Având în vedere că provin din profitul societății, acțiunile emise în schimbul rezervelor vor fi distribuite gratuit către asociați. Precizam că, potrivit art. 210 alin. (3) din Legea nr. 31/1990, în rezervele societății se poate include diferența favorabilă rezultată din evaluarea patrimoniului social,

¹⁶ C. Gheorghe, *op. cit.*, 2013, p. 468.

¹⁷ *Ibidem*, p. 467-468.

¹⁸ V. Nemeș, *op. cit.*, p. 159.

¹⁹ S.D. Cărpenaru, *op. cit.*, 2012, p. 247.

²⁰ *Ibidem*, p. 247.

²¹ *Ibidem*, p. 247.

dar fără posibilitatea majorării capitalului social. Pe cale de consecință, se pot folosi în vederea majorării capitalului social doar sumele care provin din profitul societății²².

c) *Majorarea capitalului social prin încorporarea primelor de emisiune sau a profitului.* Prima de emisiune este diferența dintre valoarea de emisiune și valoarea nominală a acțiunilor, pe care trebuie să o suporte noii acționari. Ea este destinată să acopere cheltuielile emisiunii și diminuarea valorii intrinseci a acțiunilor vechi²³. Majorarea capitalului social cu prima de emisiune nu este obligatorie; ea reprezintă o opțiune a adunării generale. Prima de emisiune reprezintă un supliment de aport, dar ea nu este încorporată în capitalul social, ci se înregistrează într-un cont de rezerve de care societatea dispune potrivit intereselor sale. Potrivit legii, prima de emisiune trebuie plătită integral la data subscrierii acțiunilor. Majorarea capitalului social prin metoda încorporării profitului sau a primelor de emisiune se realizează, ca și în cazul metodei încorporării rezervelor, printr-o operațiune contabilă între conturile de pasiv²⁴.

De asemenea, *profitul societății* destinat a fi împărțit acționarilor sub forma de dividende poate servi la liberarea acțiunilor și, implicit, la mărirea capitalului social. În locul dividendelor, acționarii vor primi acțiuni noi emise de societate. O atare modalitate de mărire a capitalului social se mai numește și *mărirea capitalului social prin plata dividendelor în acțiuni*.

În situația distribuirii de acțiuni în contul dividendelor individualizate prin situațiile financiare sunt utile anumite precizări, deoarece dividendele sunt deja drepturi de creanță actuale asupra cărora nici societatea, nici adunarea generală nu mai pot dispune. Diferența față de încorporarea rezervelor sau a profitului este una de esență. Majorarea de capital social prin încorporarea dividendelor este posibilă doar cu acordul fiecărui acționar în parte, respectiv prin unanimitate, deoarece acestea sunt drepturi actuale, câștigate, ale acționarului.

Distribuirea de acțiuni în contul dividendelor reprezintă un mod de stingere a obligației de plată a societății reprezentată de dividende, prin altă prestație decât cea datorată, respectiv prin darea în plată, stingere care este posibilă doar cu acordul creditorului, atât timp cât acesta are dreptul la executarea exactă a obligației debitorului său. Distribuirea de acțiuni gratuite, ca orice operațiune de majorare de capital, va privi, în cazul societăților de capitaluri, acționarii care au această calitate la momentul hotărârii de majorare de capital social (la data de referință a adunării generale pentru societățile necotate și la data de înregistrare pentru societățile cotate)²⁵.

---

²² V. Nemeș, *op. cit.*, p. 159.

²³ S.D. Cârpenaru, *op. cit.*, 2012, p. 248.

²⁴ *Ibidem*, p. 248.

²⁵ C. Gheorghe, *op. cit.*, 2013, p. 467.

Majorarea capitalului social prin noi aporturi.

Așa cum capitalul social se formează prin efectuarea unor aporturi, tot astfel, capitalul social se majorează prin noi aporturi. Pentru a realiza mărirea capitalului social, societatea majorează valoarea nominală a acțiunilor existente sau procedează la emiterea de acțiuni noi²⁶.

a) *Majorarea valorii nominale a acțiunilor existente* constă în majorarea valorii nominale a acțiunilor pe care le dețin acționarii societății în schimbul unor aporturi în numerar și/sau în natură cu excluderea aporturilor în creanțe conform art. 215 alin. (2) din Legea nr. 31/1990. Practic, prin suplimentarea aporturilor lor, acționarii existenți își păstrează acțiunile deținute, a căror valoare nominală a fost majorată. Potrivit art. 210 alin. (4) din Legea nr. 31/1990, în situația măririi capitalului social prin metoda majorării valorii nominale a acțiunilor, hotărârea adunării generale trebuie luată cu votul tuturor acționarilor, cu excepția cazurilor în care legea prevede altfel.

Mărirea capitalului social prin majorarea valorii nominale a acțiunilor poate fi realizată și prin încorporarea rezervelor, beneficiilor sau primelor de emisiune. În acest caz, hotărârea adunării generale se ia în condițiile art. 115 din Legea nr. 31/1990, iar nu cu votul tuturor acționarilor²⁷.

Majorarea valorii nominale a acțiunilor implică o obligație de aportare ce revine fiecărui asociat cu excepția cazului în care aceasta este realizată prin încorporarea rezervelor, profitului sau primelor de emisiune în capitalul social. Față de asumarea unor noi obligații, cu excepția cazurilor enumerate, pe lângă cele consimțite prin actul constitutiv, legiuitorul impune principiul unanimității pentru adoptarea unei asemenea modificări de act constitutiv. Incidența unui asemenea principiu face ca acest mod de majorare al capitalului social să fie străin marilor societăți de capitaluri. Doar societățile de persoane, la care actul constitutiv își păstrează din caracterul *intuitu personae* al contractului de societate și au în general un număr mic de asociați, este de așteptat să apeleze la această modalitate de majorare a capitalului social, însă în cazul lor cerința unanimității este deja regula de adoptare²⁸.

b) *Emisiunea de noi acțiuni, distribuirea de noi părți sociale* aferente majorării de capital social se poate realiza cu titlu gratuit, atunci când majorarea este o operațiune contabilă de transfer între conturile de pasiv ce relevă capitalurile proprii. În mod curent se vorbește de o emisiune de titluri cu titlu gratuit însă aceasta are la bază unul din drepturile patrimoniale esențiale ale acționarului, dreptul asupra activului social. Noile acțiuni sunt eliberate în schimbul unor rezerve sau valori la care asociatul era îndreptățit prin posesia titlurilor. În mod real drepturile asociatului rămân în principiu la aceeași exprimare valorică, deoarece creșterea

²⁶ S.D. Cărpenu, *op. cit.*, 2012, p. 243.

²⁷ *Ibidem*, p. 245.

²⁸ C. Gheorghe, *op. cit.*, 2013, p. 466.

numărului titlurilor este însoțită de o scădere a valorii reale, contabile a acestora. O astfel de majorare se poate realiza prin încorporarea rezervelor societății, cu excepția celor legale și a celor provenite din diferențele favorabile din reevaluarea patrimoniului, a primelor de emisiune sau a profitului rezultat conform situațiilor financiare anuale aprobate de adunarea generală.

Pe cale de consecință, metoda respectivă de majorare a capitalului are doar aparența unei liberări gratuite de acțiuni/părți sociale, dar în esență este o operațiune simplificată de aportare a asociaților a obiectului unor drepturi asupra societății însăși, care nu puteau sau nu s-a dorit a fi individualizate și repartizate. Acționarii aleg să renunțe la anumite drepturi, virtuale, în schimbul distribuirii de acțiuni/părți sociale noi imediate și concrete. Efectul psihologic este unul important pentru acționari și are un rol de fidelizare. Distribuirea de acțiuni gratuite se va face proporțional cu deținerile de titluri pentru a respecta principiul proporționalității și drepturile acționarilor asupra activului social. O asemenea distribuire are și un efect asupra creditului societății. Nedistribuirea rezervelor sau rezultatului exercițiului financiar păstrează aceste valori în patrimoniul social asigurând o garanție mai solidă pentru creditori²⁹.

Cu titlu de regulă, mărirea capitalului social se efectuează prin emisiunea de acțiuni noi în schimbul unor noi aporturi în numerar și/sau în natură, cu excluderea aporturilor în creanțe. Potrivit art. 92 alin. (3) din Legea nr. 31/1990 capitalul social nu va putea fi însă mărit și nu se vor putea emite acțiuni noi, cât timp nu vor fi fost complet plătite acțiunile din emisiunea precedentă. Noile acțiuni vor avea aceeași valoare nominală, ca și acțiunile existente ale societății. Aceste acțiuni vor putea fi dobândite la valoarea nominală sau la o valoare mai mare, care cuprinde și prima de emisiune, potrivit hotărârii adunării generale privind majorarea capitalului social³⁰.

Dreptul de preferință. Acțiunile emise de societate pentru mărirea capitalului social sunt oferite spre subscriere mai întâi acționarilor existenți, proporțional cu numărul acțiunilor pe care le posedă. Potrivit legii, termenul de exercitare a dreptului de preferință este de cel puțin o lună de la data publicării în Monitorul Oficial a hotărârii adunării generale, respectiv a deciziei consiliului de administrație/directoratului privind mărirea capitalului social. După expirarea acestui termen acțiunile vor putea fi subscrise de orice persoană interesată. În cazul încălcării dreptului de preferință al acționarilor, sancțiunea aplicabilă este nulitatea³¹. În prezent, dreptul de preferință se poate exercita, atât în cazul aportului în numerar, cât și în cazul aportului în natură.

Dreptul de preferință este un drept individual al acționarului, legat de deținerea acțiunilor. Acest drept are ca izvor legea și, deci, el nu poate fi suprimat prin

²⁹ C. Gheorghe, *op. cit.*, 2013, p. 466-467.

³⁰ S.D. Cărpenaru, *op. cit.*, 2012, p. 243.

³¹ V. Nemeș, *op. cit.*, p. 157.

actul constitutiv al societății³². Conform art. 213 din Legea nr. 31/1990, dreptul de preferință se valorifică prin subscrierea unor acțiuni noi ale societății. Dreptul de preferință poate fi tranzacționat pe piața de capital întrucât are o valoare economică. Potrivit art. 116¹ din Legea nr. 31/1990, acționarii au un drept de preferință și atunci când societatea emite obligațiuni convertibile în acțiuni. În acest caz, dreptul de preferință se exercită în aceleași condiții ca și în situația acțiunilor emise de societate pentru mărirea capitalului social.

De asemenea, legea instituie anumite restricții în exercitarea dreptului de preferință al acționarilor privind subscrierea noilor acțiuni ale societății, tocmai în scopul protejării intereselor societății, în special cele legate de atragerea unor investitori importanți³³. Aceasta este o măsură de excepție care aduce atingere drepturilor recunoscute vechilor acționari. Totuși, anumite operațiuni, precum atragerea de noi investitori ca acționari sau chiar compensarea unei creanțe a unui terț cu acțiuni, nu pot fi realizate decât în condițiile suprimării dreptului de preferință al vechilor acționari. În mod ideal, interesul individual al acționarilor este sacrificat pentru interesul colectiv al societății, numai că legea societăților nu putea lăsa un subiect important să fie decis de principii, astfel încât a reglementat atent limitarea sau ridicarea dreptului de preferință³⁴.

Dreptul de preferință al acționarilor poate fi limitat sau ridicat numai prin hotărârea adunării generale extraordinare a acționarilor în conformitate cu dispozițiile art. 217 din Legea nr. 31/1990. Pentru adoptarea acestei hotărâri, consiliul de administrație, respectiv directoratul, va pune la dispoziția adunării generale un raport scris, prin care se precizează motivele limitării sau ridicării dreptului de preferință și se va explica modul de determinare a valorii de emisiune a acțiunilor. Pentru protejarea acționarilor, condițiile de cvorum și majoritate cerute pentru luarea hotărârii sunt diferite de cele prevăzute de art. 115 din Legea nr. 31/1990, respectiv hotărârea va fi luată în prezența acționarilor reprezentând trei părți din capitalul social subscris, cu majoritatea voturilor acționarilor prezenți conform art. 217 alin. (3) din Legea nr. 31/1990. Consiliul de administrație, respectiv directoratul va depune hotărârea adunării generale la oficiul registrului comerțului, spre menționare în registrul comerțului și publicare în Monitorul Oficial³⁵.

Reglementarea ridicării dreptului de preferință cunoaște condiții și mai severe în cazul societăților cotate, inclusiv în privința impunerii obligativității primei de acțiune în acest caz, pentru protecția acționarilor. Art. 217 din Legea societăților impune organului administrativ ca în raportul său către acționari să indice și modul de determinare a valorii de emisiune a acțiunilor. Acest calcul trebuie să indice practic calculul primei de emisiune. În lipsa unei prevederi exprese nu se

³² S.D. Cărpenaru, *op. cit.*, 2012, p. 243-244.

³³ *Ibidem*, p. 244.

³⁴ C. Gheorghe, *op. cit.*, 2013, p. 471.

³⁵ S.D. Cărpenaru, *op. cit.*, 2012, p. 244.

poate totuși extrage obligativitatea unei prime de emisiune minime pentru această situație. Dacă drepturile acționarilor, și în special drepturile lor asupra rezervelor societare consistente, sunt vizibil încălcate de un preț de emisiune stabilit doar la valoarea nominală, aceștia au la îndemână acțiunea în anularea hotărârii adunării generale pentru apărarea drepturilor lor. Chiar dacă valoarea sau obligativitatea primei de emisiune nu sunt expres reglementate, societatea se bucură de o libertate cenzurabilă în privința acesteia dacă hotărârile de majorare de capital atentează la drepturile recunoscute acționarilor asupra rezervelor sociale³⁶.

În conformitate cu dispozițiile art. 220 din lege, acțiunile emise în schimbul aporturilor în numerar vor trebui plătite în proporție de cel puțin 30% din valoarea lor nominală la data subscrierii și integral, în termen de cel mult 3 ani de la data publicării hotărârii adunării generale. Același termen se aplică și acțiunilor emise în schimbul aporturilor în natură. Potrivit art. 220 alin. 3 când s-a prevăzut o primă de emisiune, aceasta trebuie integral plătită la data subscrierii, iar aporturile în natură subscrise la majorarea capitalului social vor fi evaluate conform regulilor aplicabile subscrierii acestora la constituirea societății.

În situația în care majorarea capitalului social se face prin subscripție publică, administratorii societății sau membrii directoratului vor întocmi prospectul de emisiune, care va cuprinde mențiunile cerute de art. 212 alin. 2 din Legea nr. 31/1990: data și numărul de înmatriculare; denumirea și sediul societății, capitalul social subscris și vărsat; ultima situație financiară aprobată; data de la care se vor plăti dividendele, hotărârea adunării generale privind noua emisiune de acțiuni etc. Potrivit dispozițiilor art. 18 din Lege, prospectul de emisiune va fi depus la registrul comerțului pentru îndeplinirea formalităților legale³⁷.

Majorarea capitalului social în cazul capitalului autorizat, operațiune reglementată de art. 220¹ din Legea nr. 31/1990, introdus prin Legea nr. 441/2006³⁸. Capitalul autorizat este valoarea nominală maximă, stabilită prin actul constitutiv sau hotărârea adunării generale, valoare până la care poate fi majorat capitalul social, în baza deciziei consiliului de administrație sau a directoratului. Această instituire a capitalului autorizat este menită să asigure controlul acționarilor asupra operațiunilor de mărire a capitalului social efectuate de organul de administrare al societății și operativitate crescută în realizarea majorării capitalului social³⁹.

Potrivit art. 220¹ din Legea nr. 31/1990, prin actul constitutiv, consiliul de administrație sau directoratul, poate fi autorizat pe o perioadă de maxim 5 ani de la data înmatriculării societății, să majoreze capitalul social subscris până la o

³⁶ C. Gheorghe, *op. cit.*, 2013, p. 471-472.

³⁷ V. Nemeș, *op. cit.*, p. 157.

³⁸ M. Of. nr. 955 din 28.11.2006 pentru modificarea și completarea Legii nr. 31/1990 privind societățile comerciale, republicată, și a Legii nr. 26/1990 privind registrul comerțului, republicată.

³⁹ S.D. Cărpenaru, *op. cit.*, 2012, p. 246.

valoare nominală determinată⁴⁰, prin emiterea de noi acțiuni în schimbul aporiturilor. Această autorizare poate fi dată și printr-o modificare a actului constitutiv de adunarea generală a acționarilor, pentru o perioadă de maxim 5 ani de la data înregistrării modificării. În actul constitutiv se poate insera o clauză care să prevadă cerințe speciale de cvorum pentru o astfel de modificare. Precizăm, însă, că valoarea nominală a capitalului autorizat nu poate depăși jumătate din capitalul social subscris, existent în momentul autorizării.

Totodată, prin autorizarea acordată, consiliului de administrație, respectiv directoratului, i se pot stabili și atribuții în a decide restrângerea sau ridicarea dreptului de preferință al acționarilor existenți. Pentru această autorizare se cer condițiile de cvorum și majoritate prevăzute la art. 217 alin. (3) din Lege, respectiv prezența a trei pătrimi din capitalul social al acționarilor și majoritatea voturilor celor prezenți⁴¹.

---

⁴⁰ Denumit capital autorizat.

⁴¹ Decizia consiliului de administrație, respectiv a directoratului, cu privire la restrângerea sau ridicarea dreptului de preferință se depune la oficiul registrului comerțului, spre menționare în registrul comerțului și publicare în Monitorul Oficial al României.